

fitæ appellationi deferendum sit, vel non, de quibus in discursu totius huius secundæ partis sigillatim apponuntur.

247 Et pro complemento huius materię quid Congregatio censuerit circa dispositionem Concilij Trident. an & quibus casibus ab interlocutoria sit licita appellatio: vnam referam declarationem Congregationis anno 1600. relata per Quarantam in *summa Bull. in verb. Archiepiscopi auctoritas*. Piasc. in *praxi Episcopali*. p. 2. c. 4. num. 191. Aloyf. Ricc. in *praxi Ecclesiastica appellationum decisio* 504. a numer. 1. fol. 533. quæ declaratio tenoris sequentis est.

Ad tollendas ambiguitates, & controuersias iurisdictionales, quæ inter appellationum, & priores instantiæ iudices non sine partium dispendio, cursusque iustitiæ impedimento, & sæpe cum scandalo oriuntur, sacra Congregatio cum Episcoporum proposito, facta prius relatione Sanct. D. N. Clement. VIII. ac de Sanctitatis suæ mandato viuz vocis oraculo de super habito in hunc, qui sequitur modum, ab omnibus, ad quos spectat in posterum fieri, ac seruari debere, mandauit, & mandat, Metropolitanis, Archiepiscopis, Primates, Patriarcha, suffraganeos eorumque subditos non iudicent, nisi in casibus à iure expressis. Item nec alij Superiores, etiam Nuncij, vel Legati de latere specificam facultatem maiorem non habentes, causas in Curijs ordinariarum, vel aliorum inferiorum iudicium pendentes, ad se aduocent, nisi per viam legitime appellationis ad ipsorum tribunalia deferantur, tuncque appellantes ab inferiorum iurisdictionibus, quoad alias causas eximere non possint.

Appellationes nunquam recipiantur, nisi per publica documenta, quæ realiter exhibentur, prius constiterit appellationem à sententia diffinitiuam, vel habente vim diffinitiuam, aut à grauamine, quod per diffinitiuam sententiam reparari non possit, in casibus à iure non prohibitis per legitimam personam, & intra debita tempora fuisse interpositam, ac prosecutam.

Nec dum causæ coram inferioribus iudicibus pendet, ante diffinitiuam sententiam vel habentem vim diffinitiuam, de grauamine illato Superiores cognoscere valeant, licet intra præiudicium cursus causarum, se id facere contestentur, nec ad hunc effectum liceat eis inhibere, aut simpliciter mandare, vt ipsis copia processus transmittatur etiam expensis appellantis.

Inhibitiones post appellationem, sicut præmittitur, receptam non concedantur, nisi cum inscriptione tenoris sententiæ, aut

decreti diffinitiuam, aut vim diffinitiuam habeatis, vel damnum per diffinitiuam irreparabile continentis, alias inhibitiones, & processus, & inde sequuta quæcumque sunt ipso iure nulla, eisque impune non parere liceat.

Si appellare asserat sententiam, aut appellationis exemplum culpa iudicis vel actuarij habere non posse, non ideo recipienda erit appellatio, aut aliqua inhibitiō concedenda, sed eis tantum, ad quos pertinet, iniungi poterit, vt soluta condigna mercede actorum, exemplum authenticum appellanti intra breuem aliquem competentem terminum tradatur.

Ab executione decretorum sacri. Concil. Trident. aut visitationis Apostolicæ appellationes à Metropolitanis non recipiantur, nec si Episcopi virtute eiusdem sacri. Concil. procedant vti sedis Apostolicæ delegati in causis, quæ sub eorum iurisdictione ordinaria non comprehenduntur, salua tamen in hoc casu Legatorum, & Nunciorum Apostolicorum auctoritate.

In causis verò visitationis ordinariarum, aut correctionis morum, quoad effectum deuolutiuum tantum admittantur, nisi de grauamine per diffinitiuam irreparabili agatur, vel cum visitator citata parte, & adhibita causæ cognitione iudicialiter procedit, tunc enim appellationi locus erit, etiam quoad effectum suspensiuum.

Cum grauamine, quod per diffinitiuam reparari nequit, vt indebitæ carcerationis, vel torture, aut excommunicationis etiam comminatæ appellatur, non nisi visis actis, ex quibus euidenter appareat de grauamine, appellatio admittatur, aut inhibitiō vel prouisio aliqua procedatur.

Causa appellationis pendente, appellans in eodem, quo reperitur carcere permanebit, quoad iudex, ad quem appellatum est, visis actis, & causa cognita aliter decreuerit, & tunc si à iudicis, ad quem decreto vim diffinitiuam habente, fuerit appellatum, nihil mandare, aut pro sui decreti executione attentare poterit, donec per iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum.

Acta originalia processus primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogatur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa, & suspicio incidat, quæ iudicialiter obiciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad ordinariarum, vt in suo Archiuo conferuntur.

Censura ecclesiastica in appellatam prolata relaxari, aut nulla declarari per iudicem appellationis non possit, nisi auditis partibus,

partibus, & causa cognita, tuncque si constiterit eam iustam esse, ad iudicem, qui excommunicauit, appellans remittendus est, vt ab ipso, iuxta factos Canones, beneficium absolutionis, si humiliter petierit, debitamque emendationem præstiterit, obtineat: si verò iniusta esse, clarè appareat, superior absolutionem impendat; si dubitetur honestius est, vt ad excommunicationem intra breuem aliquem competentem terminum eidem præstendum, absoluentium remittatur, licet etiam superior hoc casu id ipsum per se præstare iure possit.

Absolutio ad cautelam, non nisi parte citata, & visis actis cum dubitatur de nullitate excommunicationis ab homine prolata, vel à iure si occurrat dubium facti, vel probabile dubium iuris, concedenda erit, tuncque ad tempus breue cum re incidentia, & præstita per excommunicationem cautione de stando iuri, & parendo mandatis Ecclesiæ tantum: & si ob contumaciam manifestam, expensas pariter satisfacere, & capere de iudicio fisti coram excommunicatore quis tenebitur prius, quam ad cautelam absoluantur.

A sententia etiam diffinitiuam contra verum contumacem prolata, & appellatio non recipiatur, nec inhibitiō, aut alia quæuis prouisio, quandiu appellans in huiusmodi vera contumacia persistit, concedatur. Romæ in sacra congregatione die 13. Octobr. 1600. Alex. Card. Florent.

CAPVT II.

Appellationi grauamen præcedenti, aut conditionali, nisi &c. seu etiam minus legitime, vbi aliàs licitè interponi potuit; an iudex non deferens, vim faciet. & quo tunc decreti genere vti solet Senatus.

S V M M A R I V M.

Aduocatorum error damnatur appellantium conditionaliter, peto hoc, & quatenus non concedas, appello, & iudicis non expectata determinatione recurrunt ad Senatum per viam violentiæ. n. 1. & n. 6.
Decreti genere quo tunc utatur Senatus. n. 2.
Appellatio conditionaliter, & à nondum illato grauamine non tenet. n. 3.
Exceptionem oppono, & si non admissis, appello, appellatio legitima non est. n. 4.
Exceptionem antequam iudex, vel admittat, vel reiciat; pars non dicitur grauata. n. 5.

Petens aliquid fieri, & quatenus non fiat, appellat statim, non valet appellatio. n. 6.
Grauamen est causa fundamentalis, & finalis appellationis. n. 7.

Grauaminis cessante causa, cessat appellatio. n. 8.
Appellare non potest non grauatus. n. 9.
Grauat iudex tacite procedendo ad actum quod non compatitur cum iure partis, & eo quod petit. n. 10.

Grauamen debet procedere appellationem, non conuerso, & exceptionis tacita vel expressa expectanda determinatio. n. 11.

Præposteratio vitiat & annullat actum. n. 12.
Grauaminis causa expresse est proponenda in appellatione ab interlocutoria. n. 13.

Appellare à grauamine & pro eius causa agnoscere omnes, quæ ex actis possent colligi, non sufficit. n. 14.

Causa talis debet appellatione proponi, quæ si foret probata, reputaretur legitima, aliàs non tenet. n. 15.

Conditionaliter appellatio emissa non tenet, quia nulla causa grauaminis potest in ea exprimi. num. 16.

Conditionaliter emissa appellatio dicitur à futuro grauamine, quæ non admittitur. n. 17.
Conditionalis appellatio (si contrarium feceris) non deuoluit causam ad superiorem. n. 18.

Conditionalis appellatio non impedit, quominus iudex queat ad vltiora procedere. n. 19.

Conditionalis appellationis virtute aditus Senatus, vel decernit, vim non fieri, vel proprius por agora no haze fuerça. n. 20.

Conditionali appellationi proposita si subsequatur grauamen, an sit deferendum, vel alia noua sit necessaria. n. 21.

Conditionalem appellationem subsequuto grauamine alia non indigere, qui teneant. num. 22. & 29.

Conditionalis actus trahitur retro purificat a conditione, ac si à principio fuisset purus. n. 23.

Conditionalis appellatio accedente grauamine, an deuoluat causam, & currat appellanti tempus ad proseguendum. n. 24.

Conditionalem appellationem subsecuto grauamine non sufficere, sed noua alia appellatio sit necessaria, verius putat Author. n. 25.

Conditionalis appellatio non deuoluit nec cassat attentatum, nec postmodum conualescit. n. 26. & 27.

Conditionalis appellatio non sufficit, si post eam iudex per sententiam negauerit, quod in appellatione petebatur, sed noua est necessaria. num. 28.

Secundum communem opinionem. n. 29.
Abbas sibi contrarius arguitur. ibidem.

Iudicium non debet esse in pendenti. n. 30.
Prohibitum fieri principaliter, non potest fieri per viam conditionis. ibidem.

Condicio ut retrotrahatur ad tempus dispositio-
 nis, debet adesse habitus extremorum. n. 31.
 Fictio translativa duo requirit habitus, tempus
 à quo, & tempus ad quod. n. 32.
 Fictio extensiva non potest dari in appellatione
 condicionali, quoad sui consuetudinem. n. 33.
 Lex non fingit super impossibili de natura & de
 iure, ne sibi repugnet. n. 34.
 Presumptio ad id, quod fieri non potest, non por-
 rigitur. n. 35.
 Ius non fingit, quod sibi ipsi contrarium est. n. 36.
 Principale si non subsistat, precarium, conditio &
 alia accessoria evanescent. n. 37.
 Condionalis appellatio (si me gravaveris, &c.)
 non consuevit, etiam si dicat, appello ex nunc
 prout ex tunc. n. 38.
 Condionalis appellatio in extrajudicialibus non
 impedit translative fictionem adveniente
 gravamine. n. 39.
 Condionalis appellatio ab actibus extrajudicia-
 libus suscitatur. n. 40.
 Condionalis appellatio in extrajudicialibus, non
 denoluit causam, antequam subsequatur
 gravamen, etiam cum clausula ex nunc prout
 ex tunc. n. 41.
 Condionalis appellatio precedentis virtute
 sussequito gravamine non recurritur ad Sena-
 tum, & quomodo tunc decernat. n. 42.
 Appellatione deficiente non est dabilis recursus ad
 Senatum, etiam in istis casibus, quibus aliis de
 iure licita foret. n. 43.
 Appellatio, peto revocationem gravaminis, & non
 nisi revocet, appello, tenet, si super legitimo gra-
 vamine interponatur. n. 44.
 Gravaminis revocatio petita est relevatio, deneg-
 atio precedens est gravamen à quo tunc ap-
 pellatur. n. 45.
 Gravamen futurum quando trahit originem à
 gravamine illato, appellatio ratione utriusque
 valet. n. 46.
 A gravamine comminato potest appellari. ibid.
 Condionalis sententia licet interim non possit
 exequi; tamen quoad appellandum tempus
 currit statim à tempore scientie. n. 47.
 Condemnatus per scientiam sub conditione ante
 eius eventum, si efficiatur diversifori, ligatur
 priori adveniente conditione. n. 48.
 Condemnatus per laicum in relegationem effe-
 ctus, interim clericus si frangat illam, an per
 secularem puniatur. n. 49.
 Et quid e converso si clericus relegatus efficiatur
 laicus. ibidem.
 Condionalis sententia tempus licet currat ad
 appellandum, non expectata conditione, non
 tamen quoad alios iuris effectus. n. 50.
 Appellationi etiam in casibus aliis permissis, si
 nulliter proponatur, non deferitur, & quomodo
 Senatus decernat. n. 51.
 Appellatio iuris solemnitatibus carens, nec dicitur

appellatio, omnibusque iuris effectibus evacua-
 tur. n. 52.
 Delatio supponit appellationem, super qua tam-
 quam causam materiali firmatur. n. 53.
 Qualitas non potest esse sine subiecto. n. 54.
 Appellatio nulla sicut caret effectu, ita & no-
 mine. n. 55.
 Terminus ad appellandum, ut currat à tempore
 notitie, debet condemnatus illam habere, quo-
 modo sententia sit lata. n. 56.
 Condemnatus debet certificari de tenore & qua-
 litate sententia, ut currat tempus ad appel-
 landum. n. 57.
 Condemnatus donec poterit habere copiam sen-
 tentie non currit tempus appellandi. n. 58.
 Condemnatus semper dicitur esse infra decem dies
 à tempore notitie si scientia sententia non
 probetur. n. 59.
 Appellatus absens si post viginti dies à tempore latae
 sententia appellat, presumitur esse intra decem
 dies. n. 60.
 Scientia absque sententia intimatione sufficit, ut
 currat tempus. n. 61.
 Notitia ficta, & presumpta prout notificatio ad
 domum, non sufficit ut currat tempus condem-
 nato. n. 62.
 Citatio ad sententiam facta ad domum, sufficit
 postea sententiam intimari ad domum, ut cur-
 rat tempus. n. 63.
 Condemnatus, si dum notarius se preparat ad
 intimandam sententiam, non vult audire,
 alia intimatio non requiritur. n. 64.
 Citandus habetur pro citato si non patitur, ut ad
 illum perveniat citatio, vel aufugiat. n. 65.
 Citandus si aufugiat, dum citans ad legendum
 se preparat, habetur pro citato. n. 66.
 Ratificatio appellationis emissa per falsum procur-
 ratorem debet fieri intra decem dies. n. 67.
 Procuratori presenti vel absenti facta sententia inti-
 matione currunt & domino decem dies ad
 appellandum. n. 68.
 Procuratore negligente in appellando, restituitur
 dominus in integrum, si procurator non sit sol-
 uendo. n. 69.
 Et ipsi domino tunc currit tempus à die notitie,
 ibidem.
 Procuratore dolo in appellatione, succurritur
 domino. n. 70.
 Appellari potest petendo revocationem gravami-
 nis, & à denegata appellari, etiam ultra decem
 dies à tempore gravaminis. n. 71.
 Appellans in extrajudicialibus debet omnino
 appellationem interponere intra decem dies.
 n. 72.
 Ab appellatione exclusus in actibus extrajudicia-
 libus ob lapsum decem dierum datur que-
 relæ remedium. n. 73.
 Casus, in quibus post decem dies potest appellari per
 limitationes & ampliationes remissionis. n. 74.
 Appellatio

Appellatio sine ab interlocutoria, siue à diffini-
 tiva requiritur in scriptis. n. 75.
 Extrajudicialis appellatio in scriptis requiritur.
 n. 76.
 Appellatio non dicitur in scriptis, si ad intimatio-
 nem sententia respondeat condemnatus, quod
 appellat, & quod tabellio illud in scriptis redi-
 gat. n. 77.
 Appellatio ad intimationem sententia aliter in
 scriptis non presentata, non causat attentat-
 um, nec impedit executionem. n. 78.
 Senatus in appellationibus ad se devolutis inter-
 iectis ad intimationem sententia tantum de-
 clarat, per no debuclo, & in cognitione
 per viam violentie, vim non fieri. n. 79.
 Libellus appellationis non sufficit porrigi coram
 notario dumtaxat, & non coram iudice.
 n. 80.
 Et tunc pronuntiat non denotatam. ibidem.
 Libellus appellationis ut legatur iudici, non est
 necessarium, licet sit ut coram ipso presente-
 tur. n. 81.
 Recognitio scriptura priuata coram notario seu
 Alguazello de commissione iudicis dicitur
 confessio in iudicio, quæ executionem meretur.
 n. 82. & 83.
 Appellatio vna voce coram iudice, nisi incon-
 tinenti adhuc sedente pro tribunali non pro-
 dest. n. 84.
 Notarius intimans sententiam de mandato iudi-
 cis, nullam recipit iurisdictionem. n. 85.
 Appellatio illegitime & nulliter interiecta quan-
 do dicitur remissionis. n. 86.

PASSIM contingit inter interponen-
 das appellationes à gravaminibus, de-
 cipi advocatos. aliqui namque proponendo
 aliquam exceptionem, statim simul, & ap-
 pellationem emittunt, nempe oppono sub-
 reptionis exceptionem contra rescriptum,
 & quatenus iudex procedit in causa, ap-
 pello. aliqui verò conditionaliter hoc mo-
 do, peto terminum, & si illum negaveris, ap-
 pello, vel si hoc feceris, vel si illud negaveris,
 appello. & similiter. & statim alia iudicis
 super petitis non expectata expressa, vel ta-
 cita pronuntiatione, confugiunt ad Sena-
 tum pro remedio violentie. quo quidem
 post auctorem inspectionem Senatores iustif-
 simè solent decernere, quod vim iudex non
 fecit, & interdum, vel quod pro nunc vio-
 lentiam non intulit, vel, quod minime per
 debitum ordinem venit ad Senatum, hoc
 est, non viene per la orden. & quod iudici re-
 mittitur secundum casus varietatem, de
 quorum singulis, breuissimè tamen, noster
 erit nunc sermo. Talis etenim appellatio
 conditionaliter, vel à nondum illato graua-
 mine, sed inferendo interposita; nulla est,

non valet, nec tenet, ita docent Phil. Fran.
 in c. ut debitus honor 59. de appella. quest. 2. sub
 num. 9. & in c. dilecto 63. nota 3. sub n. 1. Cor.
 consilio 80. in decisus sub num. 3. lib. 1. qui mi-
 rabiliter rem hanc tractant, Innoc. in c. super
 eo 1. de appell. & ibi Ioann. Andr. Immola et-
 iam in eodem cap. super eo. Specular. in titulo
 de appell. §. qualiter columna 1. in fi. versiculo
 item quod faciat iudicem. & ibi Bald. in addi-
 tionib. versiculo dubium facit an si dicto, &c. co-
 lumna 12. idem Bald. in leg. ante sententia.
 C. quorum appellat. colum. 2. versiculo quarto an
 ab interlocutoria. gloss. Ioan. Andr. & Panor.
 in princ. in c. 2. ut lite non contestat. Innoc. Pa-
 nor. Ioan. Andr. & Immol. in c. significauerunt
 de testibus. Lopus & Geminian. in c. 1. in fi.
 principij de concess. preben. lib. 6. Ioan. Andr.
 & Panor. in d. dilecto. & ibi plenè Innocent.
 Geminian. in c. 1. §. quod si appellator sub n. 4.
 de appell. in 6. Efcacia tractatu de appell. q. 5.
 articulo 2. num. 103. Guido Papæ tractatu de
 appell. quest. 26. sub numero 26. Ruginellus in
 tractatu de appell. §. 2. c. 3. sub num. 71. qui
 omnes affirmant, non posse quem hoc mo-
 do appellare. oppono hanc exceptionem, 4
 quam si non admiseris, vel ad vteriora pro-
 cedas; vel, illud facias, & si facere recusa-
 veris, appello: non est legitima appellatio,
 fed nulla, & inefficax. quoniam opponens
 exceptionem debet prius expectare, an iu-
 dex admittat, vel reiiciat exceptionem, &
 postmodum ab illato gravamine appellare.
 quia antequam iudex admittat, vel non ad-
 mittat, pars non habet gravamen, de quo
 possit se conqueri, & est textus expressus
 in c. dilecto 63. de appell. vbi late Doctores. &
 post Innocentium in d. c. significauerunt. n. 3.
 versiculo nota, quod ab interlocutoria, & Ange-
 lum consilio 188. sed nunc videndum in princ.
 dicit Cardin. Tufcus practic. conclus. tomo 1.
 litera A. conclus. 361. numero 6. quod appel-
 latio à gravamine inferendo non tenet, &
 ideo ille, qui petit aliquid fieri, & si illud
 non fiat appellat, non valet appellatio. Idem 6
 etiam & mirabiliter tenuit pluries Rota Ro-
 mana, ut testatur Iacobus de Putco in decis.
 311. & decis. 313. p. 3. Achilles de Grassis
 decis. 14. de appellat. & per eundem Achillem
 idem tenet Lancelot. Robert. de attent. 2. p.
 c. 12. limi. 50. à num. 192. usque ad 195. Marta
 in compilatione decisionum. tomo 1. titulo de ap-
 pell. cap. 93. & Geminian. Crauer. Philipp.
 Fran. Efcacia locis superius citatis, & alij per
 eos allegati dicunt, ignaros advocatos hu-
 iusmodi appellationes proponere solere, non
 expectato gravamine à iudice inferendo.
 Quæ conclusio verissima est, & eo fun-
 data, nam gravamen est causa finalis, & 7
 fundamentalis appellationis, & hæc propter
 illud

illud concessa est & introducta à iure, c. ut
 8 *debitus* 59. de appell. ad eod. ut grauaminis cessante causa, cessat appellatio. cap. cum cessante de appella. Tiraquell. in tractatu causa cessante num. 41. in princ. tractatus, & ideo non
 9 potest appellare non grauatus. Bal. in l. vnic. sub num. 7. C. ne liceat vna eisdemque causis. Philipp. Fran. in cap. si duobus 7. n. 1. de appell. Abb. in c. interposita num. 76. nota. vlti. sub n. 3. de appell. Alex. cons. 89. num. 8. lib. 1. Doctores in cap. ut debitus honor. per illum textum, & est textus in cap. omnis oppressus 2. quest. 6. Cardin. Tuscus pract. conclus. tomo 1. litera A, conclus. 361. num. 1. & sequentibus conclusionibus 402. num. 15. & 16. conclus. 347. n. 11. Bald. in leg. post sententiam num. 4. versiculo illud est. Cod. de sentent. & interloc. omnium iud. & in leg. fin. num. 2. versiculo sed hoc falsum. C. quando pronocare non est necesse. Innoc. in cap. breui de iur. Nicellus in tractatu de concord. gloss. concord. 6. fallen. 43. num. 84. tomo 18. fol. 194. Gregor. Tholof. tractatu de appell. lib. 5. cap. 1. numero 1. fol. 461. Orasc. decis. 61. num. 3. Cæsar Barc. decis. Bononi. decis. 62. lata fuit n. 10. & hinc dicunt But. in c. quoad consultationem columna 3. post medium num. 16. de re iudic. Petrus Surdus consilio 405. numer. 26. lib. 3. Gratian. in disceptatio foren. 1. tomo. cap. 170. num. 11. & cap. 39. quod appellatio solum conceditur confitio de grauamine per iudicem illato. quod procedit siue grauamen sit expressum, siue tacite illatum, ut quia iudex procedit ad id, quod non compatitur cum iure partis, & eo, quod à iudice petit. Bald. in l. ante sententia num. 6. versiculo quaro an ab interlocutoria. Cod. quorum appellat. quam refert & sequitur Francus in cap. ut debitus quest. 2. sub num. 9. versiculo 3. hanc sententiam de appella. Escacia tract. de appell. q. 5. articulo 2. num. 107. & post Bald. & Iaf. Mena. tenet Philipp. Corneus cons. 80. sub num. 6. ad medium volum. 1. & facit Putei decisio 311. n. 3. p. 3. ergo à grauamine nondum illato inanis est appellatio.
 11 Probatu secundò, quoniam grauamen debet præcedere appellationem, non appellatio grauamen. & prius debet exceptio proponi, atque iudicis determinatio expressa, vel tacita expectari, ut dicunt omnes Doctores hactenus citati. & in specie optimè Philipp. Fran. in d. c. dilecto. per textum ibi
 12 *notabi.* 3. vbi etiam vocat huiusmodi appellationem conditionalem ineptam ob præposterationem, sed vbi præposteratio datur, ibi annullatur, & vitiatur actus secundum ea, quæ latissime adduximus infra 4. p. c. 13. per totum, vbi de hoc articulo, & conducent in specie, quæ post alios cõgessit Card. Tuscus pract. conclus. tomo 6. liter. P. concl. 515.

num. 4. & 5. & num. 15. ergo etiam ex hoc capite merito nulla dicenda est huiusmodi appellatio conditionalis.
 Tertio probatur, quia causa grauaminis debet necessariò & præcisè in appellatione ab interlocutoria exprimi, & aliter appellatio non tenet, & hoc non in genere, sed in specie, Speculator titulo de appella. §. qualiter autem sub num. 2. versiculo hac est vna differentia lib. 2. fol. 190. Philippus Francus in cap. consuluit 18. el. 2. num. 1. & 3. & in cap. cum in Ecclesia 38. num. 4. & in d. c. ut debitus, q. 8. num. 17. & in c. cum causam in fin. sub num. 30. de appella. & in c. 1. n. 3. in fin. & Geminian. num. 3. de appell. in 6. Abb. in d. c. cum Ecclesia sub n. 6. & Lucas Pat. in pract. cap. lib. 5. c. 6. num. 3. & 4. Maranta in Speculatore 6. p. actu 2. princ. in verbo & quandoque appellatur sub numero 153. nec sufficit, dicere, appello ab iniquitate sententia, & pro causa grauaminis allego omnes causas, quæ ex actis colligi possent, Rota decis. 2. aliàs 75. fol. appelletur. de appella. in nouis, sub num. 1. Maranta vbi proximè. Lucas Pat. dict. num. c. Franc. in d. cap. consuluit num. 3. & in c. 1. num. 6. de appella. in 6. Lancelot. de attent. 2. p. cap. 12. limi. 53. num. 44. & limit. 1. sub num. 42. Capicium decis. 1. num. 20. latè Cardin. Tuscus pract. conclus. tomo 1. litera A, conclus. 360. vbi plurimos adduxit. & talis causa debet exprimi in appellatione ab interlocutoria, quæ si foret probata, reputaretur legitima, aliàs ipsa appellatio non tenet, nec admititur. Philipp. Fran. in c. ut debitus honor num. 1. versiculo 2. tene menti de appellat. quem etiam sequitur Sigismund. Escacia tractatu de appellat. q. 2. sub num. 48. sed grauaminis nondum illati nulla potest certa, & legitima causa exprimi in appellatione: quia non entis nullæ
 16 sunt qualitates, ergo talis appellatio conditionaliter emissã à grauamine inferèdo, nulla iustè reputatur. ita in terminis argumentantur Philipp. Fran. in d. c. dilecto nota. 3. sub num. 1. de appell. Corneus in consilio 80. incipit in decisus sub num. 3. ibi, antequam illatum grauamen lib. 1. Escacia tract. de appell. q. 5. articulo 2. sub num. 103. qui omnes dicunt, huiusmodi appellationem nullam ex hac ratione, & insuper etiam ex ea, quoniam isthac appellatio conditionalis à nondum grauamine illato, sed inferendo interponi, dicitur à futuro grauamine, quæ minimè admitti debet, comprobant insuper ex hac vltima ratione omnes Doctores superius citati in principio huius capituli.
 Quare cum hæc conditionalis appellatio, si contrarium feceris, vel à grauamine nondum illato, sit nulla, pariter nullos iuris effectus

18 effectus operatur, tum quia eausam non deuoluit ad superiorem, ita in terminis tenent Puteus decis. 311. & 313. p. 3. Achilles de Grassis decis. 14. de appellat. Marta in compilatione decisio. 1. tomo titulo de appella. c. 93. ac
 19 propterea nec impedit huiusmodi appellatio iudicem, quominus validè possit, ad vltiora procedere in causa, absque reatu attentati, ita docet Innoc. in c. significauerunt sub num. 3. versiculo sed si Monachi. de testibus. Sigismundus Escacia tractatu de appella. q. 5. articulo 2. num. 108. optimè Lancelot. Robert. de atten. 2. p. c. 12. limi. 50. à num. 192. Achill. de Grassis decis. 14. de appella. & ita Rotam tenuisse in vna Bacar. monaf. coram Iunio 15. Decembr. 1597. testatur Lancelot.
 20 vbi proximè n. 194. iuxta iuris regulam, quia non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum. quo attentio merito per Senatam ad quem itur per hanc viam violentiæ: declaratur, vel vim non fieri vel vt plurimum pro nunc vim non fecisse iudicem, hoc est, dixeron, que por agora no ha ze fuerça, y se le remite, &c. cum adhuc grauamen, super quo cadere possit appellatio, non apparet.
 Sed maior extat difficultas; an interponi
 21 sit appellatio conditionalis, vel à grauamine inferendo, si grauamen postmodum subsequatur per iudicem illatum, prædicta appellatio præcedens roboretur, ita vt ei deferre teneat iudex, vel an erit necesse, aliam de nouo à subsecuto grauamine interponere. & quod huiusmodi appellatio conditionalis, si me grauaueris, appello, si illud non facias, &c. sit valida, & teneat ex eo, quod non potest dici à futuro grauamine, sed potius à præterito, quia cum sit conditionalis, adueniente conditione trahitur ad tempus existentis conditionis, & habetur ac si appellatio interponeretur post grauamen, vt affirmant Abb. Panormi. in c. significauerunt num. 10. & 11. de testibus. argumento cap. si propter. & ibi glossa de rescriptis. lib. 6. & idem nititur sustinere Decius in c. dilecto 63. sub numero 5. vers. sed tamen iis remotis & num. 6.
 23 & 7. de appella. pro quo facit, quoniam actus conditionalis purificata conditione trahitur in præteritum, & habetur perinde, ac si à principio fuisset purè celebratus l. necessario versiculo quod si pendente conditione ff. de actio. empri. textus in leg. si te solum ff. de hered. instit. leg. si pupill. ff. de conditio. instit. l. sed & si de sententia §. fin. de acqui. hered. leg. si à reo. §. sub diuersis ff. de fideiuss. l. si. §. si. ff. de verborum. notabilis text. in l. potior. versiculo fin. ff. qui potior. hab. leg. qui balneum versiculo fin. eodem titul. l. nec scriptio ff. de contraben. empri. l. si quis uxori. §. si. ff. de furtis. leg. sub conditione ff. de

solutio. & vtrouique Doctores citati. Tiraquell. de retra. lignagi. §. fin. gloss. 2. numero 27. fol. mihi, 34. latissime & optimè profequitur Anton. Gomez tomo 2. vari. c. 111. à numer. 30. igitur accedente grauamine, prior appellatio tenet, & aliam nouiter interponi, non est necesse, quia grauamen, quod pro conditione erat appositum, retrotrahitur.

Secundò probatur hæc pars, quoniam appellatio conditionalis, puta; si contrarium feceris, &c. adueniente conditione, hoc est 24 grauamine illato per iudicem deuoluit causam ad superiorem, & ex eo tempore, quo accedit grauamen, & conditio, currit appellanti tempus ad illam profequendum. ita tenet in terminis Puteus decis. 111. & melius decis. 113. Achilles de Grassis decis. 14. de appell. & illis citatis, idem videtur dicere Marta in compilatione decisio. tomo 1. titulo de appell. c. 95. ergo euidenter apparet, aliam nouam appellationem non esse necessariam à subsecuto grauamine.

Sed nihilominus contrariam opinionem; 25 imò quòd conditione, & grauamine superueniente, non renouiscat, nec conualefcatur appellatio præcedens, imò quòd alia sit necessaria à dicto grauamine postmodum interponenda, vt veriorum amplector, quoniam omnes Doctores superius ad principium citati ex rationibus, quas in fundamentis sursum adduximus, vnanimiter fatentur, appellationem conditionalem, & à grauamine non illato, sed inferendo, esse nullam, non deuoluere, nec causare attentatum, tanquam nullam. ergo postmodum, nec poterit conualefcere, quia quod à principio non valet, tractu temporis non firmatur. l. quod in initio vitiosum. & leg. penult. ff. de regulis iur. & vtrouique latissime Philippus Decius. plures doctrinas & exempla in comprobationem adducit, regula non firmatur. de regulis iur. in 6. §. 1. institut. de exheredat. liber. cap. 1. de dispo. impuber. c. 1. §. 1. de prohibi. fendi. alien. ergo per accessum conditionis non debet conualidari, prout ad responsonem contrariam clariùs apparebit.

Et in terminis, quòd alia appellatio sit necessaria, probat Innoc. in d. c. significauerunt 36. numer. 3. versiculo sed si monachi de testibus. quem sequitur Sigismund. Escacia tractatu 28 de appell. quest. 1. articulo 2. n. 168. dum dicunt, quòd huiusmodi appellationes conditionales non impediunt, quin valeat, quidquid sit post eas, etiam si iudex postea per sententiam denegat, quod appellans petierat in appellatione conditionali, quia tunc appellans debet rursus appellare post denegationem, quia antea nullum grauamen, vel causa suberat, tempore primæ appellationis, quod

quod quidem etiam de mente est omnium Doctorum superius citatorum in principio huius capituli, ex quibus quidem non obscure colligitur, & apparet.

Quibus suppositis non obstant in contrarium adducta fundamenta. Non primum ex doctrina Abbatis, quia est contra communem opinionem ab omnibus receptam, de qua supra ad princ. eam communem etiam testatur Felin. in d. c. significauerunt sub num. 9. vers. extra glossam. & quod communiter sequatur per Doctores, & soleat pro notabili allegari ab omnibus, testatur ipse Ab. in d. cap. significauerunt sub n. 10. vers. sed quare quid. communem etiam dicit Philipp. Fran. in cap. ut debitus honor q. 2. sub n. 9. vers. quarto eadem post medium vers. & ideo tenenda videtur communis opinio, de qua supra. qui etiam ibi tenet aduersus Abbatem, & sequitur Escacia de appell. quest. 5. art. 2. num. 105. & patet Abbatem reprobat Aimon. conf. 80. num. 7. tom. 1. ubi & ibidem illum arguit de contrarietate sui ipsius, cum aliud ipse Abb. affirmasset in cap. dilecto in princ. de appella. & sic tam Abb. sibi inconstans, quam Decius audiendi non sunt, quia contra communem iure fundatam sectari voluerunt.

30 Nec obstat secundum, quod conditio superueniens retrahitur, & facit actum purum à principio iuris fictione, quæ etiam est ratio Abb. cui respondet Franc. ubi proximè. quod cum appellatio à futuro grauamine nondum illato non valeat, iudicium non debet esse in pendenti. l. non quemadmodum ff. de iudicis. & quia ubi aliquid prohibetur, fieri per viam principalis dispositionis, nec etiam potest fieri per modum conditionis, iuxta textum in leg. Scius & Augerius ff. ad leg. fal. & ibi B. & ipse Franc. ibi.

Vt etiam responderetur magis in specie. nam ad hoc ut conditio retrahatur ad tempus principalis dispositionis, debet concurrere habitas extremorum, secus autem quando aliquod extremum reperitur inhabile, siue ex parte personæ, siue ex parte rei in dispositione deductæ, quia tunc non retrahitur. Enimvero in materia fictionis, hoc est principale, & substantiale requisitum, quod omnis fictio translatiua de tempore ad tempus, duo desiderat extrema habilia, scilicet tempus ad quod extenditur, & tempus à quo incipit extensio. textus est in iuncta gl. in leg. donationis, quæ parentis in fi. Cod. de donat. inter virum & uxorem. textus in l. 2. Cod. de inoffic. donatio. & ibi glossa not. verbo familia eriscundæ. & ibi communiter Doctores. l. 1. §. si pater filio ff. de usufructu. pro donato, iuncta glossa ff. in l. talis scriptura. §. si. gl. fin. ff. de lega. 1. text. etiam iuncta gl. in l. Gallus §. sic

32 ius. ff. de lib. & posth. & ibi notant B. & communiter Doctores l. obseruare §. fin. ff. de offi. proconsulis & leg. & ibi Bald. & Alberi. ex. de extremo à quo probat. text. notab. in l. quoties ff. de nouatio. quem text. ibi ad hoc notat & commendat Bart. Paul. Immola, & communiter DD. text. in leg. necessario. versiculo sanè el 1. ff. de peric. & commodo rei vendi. textus in l. eum qui §. fin. ff. de verborum oblig. text. in leg. cum heredes §. 1. ff. de acquir. poss. textus in leg. huic scriptura ff. ad l. aquil. leg. eius qui ff. de testam. & vtrouique B. & communiter DD. latè profectur & ad plures inde inferens mirabiles doctrinas & quæstiones Anton. Gomez. lib. 2. var. cap. 11. sub num. 30. vers. 3. & principaliter limita. per tres columnas.

Itaque sequitur, vt in nostro casu non potest dari hæc fictio translatiua de tempore ad tempus, quia extremum ad quod extenditur, reperitur inhabile, & à iure reprobatum, cuius principio ius resistit, appellatiuamque conditionalem, & à ferendo grauamine irritans, & annullans ex dict. c. dilecto & cap. ut debitus honor de appell. & ex iis, quæ hæc tenent latè probauimus. ac propterea impossibile est, vt vtrumque extremum coniungatur: cum alterum non subsistat iuris resistencia. quoniam sicut lex non potest finire super impossibili de facto, vel de natura, ita nec sub impossibili de iure, quia aliàs ius sibi ipsi repugnaret, fingendo valere id, quod aliàs improbat, & annullat, vt notat Paul. de Castro, singulare dicens in d. l. talis scriptura colum. fin. de leg. 1. Iason ibi colum. an. repenit. n. 26. & Bald. in leg. fin. C. de usufructu. pro donato colum. 2. & in leg. siue possidetur. Cod. de probatio. colum. 2. & in cap. innotuit de electione columna 2. pro quo est textus in leg. ex contrario ff. de acquir. posses. secundum communem intellectum, optimè Anton. Gomez. ubi proximè sub d. num. 30. vers. ex quo deducitur & inferitur, & c. & idem dicendum est de præsumptione, quæ ad id, quod de iure fieri non potest, non porrigitur. Signor. conf. 259. num. 2. Corneus consil. 81. num. 38. lib. 1. Areti. in d. l. 1. §. ex contrario nota. 1. & ibi Soci. num. 2. ff. de acquir. poss. Roma. in leg. si donatione num. 25. versiculo cum ergo non possit Cod. de collatio. Mantie. de contract. lib. 2. tomo lib. 13. à num. 26. cum sequentibus. & facit l. 1. C. de natural. liber. & in l. 3. Cod. de donat. inter. qui etiam dicunt, quod ius non fingit quod iuri contrarium est. faciunt etiam quæ Mascard. de probatio. nib. tomo 2. concl. 605. n. 2. & à princ.

33 Et eo insuper, nam cum principalis dispositio, hoc est, ipsa appellatio à futuro grauamine, seu conditionalis non subsistat, & annullatur, nec ea, quæ sequuntur, locum habent: ideoque conditio, precarium, & familia

34
35
36
37
38
39
40
41

similia euanescent l. nihil dolo. §. cum principalis. leg. cum principalis ff. de regulis iur. & ibi latè Philipp. Decius §. liberis institui. de vulg. & pup. §. si seruus institui. de lega. l. 2. ff. de pecul. lega. leg. Iulius ff. qui potior. in pign. hab. leg. Aurelius §. legatum de liber. lega. l. non dubium Cod. de leg. c. accessorium de regul. iur. gloss. in l. si patronus. §. si patronus si quid in fraudem patris. Bal. in l. ex testam. leg. de fideicommiss. Alex. consilio 81. lecto & discussio colum. 4. lib. 2. B. in leg. nemo potest de leg. 1. Roma. consilio 246. clarissimè accessorio. & idem Roma. consilio 15. viso compromisso dubio 2. lat. in l. 1. Cod. de iudi. & in leg. huiusmodi §. legatum de leg. 1. Hippoly. de Marfi. singul. 17. & singul. 125. Socin. consilio 61. in presente consultatione. colum. 6. volu. 4. Anchara. in repetitione d. c. accessorium. & sic certissimè est, vt in nostro casu vtrumque extremum deficiat. & ideo meritò dicta conditionalis appellatio non valet. & si in ea dicatur, appello, si me grauaueris, vel si hoc feceris, ex nunc prout ex tunc docent Bald. in additio. ad Specula. titulo de appellat. colum. 12. versiculo dubium fuit, an si dico appello secundo. Innocen. in cap. significauerunt. de testibus. Philippus Fran. in d. c. ut debitus honor quæstione 2. sub num. 9. vers. 2. quæritur, post princ. de appellati. optimè Philipp. Corneus in consilio 81. sub num. 6. lib. 1. Achill. de Grassis decisione 14. de appellat. num. 6. in fin. & 7.

Nec obstat vltimum fundamentum contrariæ partis ex Puteo, Iacobo de Grassis, & Marta, quoniam loquuntur in appellatiue conditionalis interposita in extraiudicialibus, in quibus cum non detur aliquod extremum inhabile, cum iure permissum sit, à futuro grauamine appellari in extraiudicialibus (vt statim probabo) appellatio sit à principio valida, pendens à futuro euentu, ideo adueniente grauamine non impeditur translatiua fictio de vno tempore ad aliud, nec coniungit extrema, quæ habilia sunt. Et quod in extraiudicialibus appellatio admittatur, & teneat à futuro grauamine, probant expressè dictæ decisiones citatæ num. 24. & per d. decisionem Achill. de Grassis de appellati. 14. aliàs 240. n. 3. tenet Sigismundus Escacia in tractatu de appella. quest. 5. art. 2. dicentis etiam: quod conditionalis appellatio in extraiudicialibus deuoluit causam nisi secuto grauamine, quoniam cum sit conditionalis, nihil ponit in esse, nisi secuta conditione, etiam interposita cum clausula ex nunc prout ex tunc, & Puteus in d. decis. idem dicit, & ad hunc sensum referendus est Lancel. de aten. 2. p. c. 12. limi. 50. n. 192. & sequentibus. dum ex d. decis. de Grassis, generaliter, & indistinctè loquitur, & sic

Salgado de protect. Reg. Tom. 1.

secundum Doctorem, quem allegat, & in quo fundatur, debet omnino intelligi. & quod in extraiudicialibus teneat appellatio hæc. Natta cons. 606. approbo in fi. n. 14. idem Philippus Fran. in c. consilium el 2. sub n. 4. vers. quid autem sit. & iterum in c. dilecto 63. notab. 3. vers. de quo tamen de appell. Casar Contard. in repetitione leg. vnica limit. 25. sub n. 2. Cod. si de momen. poss. ex quibus quidem comprobata remanet hæc opinio, & conclusio, vt in iudicialibus actibus prima appellatio conditionalis, vel à nondum grauamine illato non valeat, nec teneat, & si postmodum grauamen sequatur, debet omnino post grauamen ab illo de nouo appellare, aliàs si virtutè prioris appellatiue conditionalis ad Senatium recurratur per hanc viam violètia: vim non fieri, vel non venire per ordinem, declarabitur, & iustissimè vt ex hæcenus dictis apparet. Ex quibus manifestè insuper constat, hoc procedere etiam si aliàs grauamè sit tale, quod ab eo legitime valeat appellari, quia vel habet vim diffinitiuam, vel continet damnum irreparabile, vel præiudiciale sit causæ principali, de quorum singulis suo loco diximus. quia cum appellatio non subsistat, nec teneat, nec deuoluat, nec suspendat, nec est cui deferatur, cum non entis nullæ sunt qualitates: ideo deficiente appellatiue ad Senatium trahi prohibetur.

Sed quid dicendum, quando pars terminum, aut aliquid fieri, petit à iudice, qui declarat non faciendum, & pars comparet, & petit reuocari illud grauamen, & nisi reuocauerit, appellat; an huiusmodi appellatio tanquam conditionalis teneat, & sit deferendum, si super legitimo grauamine sit interiecta. Quam difficultatem rectè explicat Innoc. in d. c. significauerunt sub n. 3. de testibus. quem ibi refert & sequitur Abb. sub n. 10. Escacia de appellati. d. q. 5. art. 2. n. 109. Ioan. Andreas in d. c. significauerunt. Speculator in sit. de appella. §. qualiter colum. 1. in fine versiculo item quod faciat iudicem. Immola etiam in d. c. significauerunt. Philipp. Fran. in d. c. ut debitus sub n. 9. ubi, quando autem iudex denegasset, de appellati. dum affirmat, quod huiusmodi appellatio valet, cum in effectu interposita sit à grauamine illato, non ab inferendo, & futuro, & quod reuocatio quæ petitur, (quæ est de futuro) non est grauamen, sed est releuatio grauaminis, illa enim denegatio præcedens fuit grauamè, à quo potuit appellari, & in maiorem iudicis reuerentiam, & decorem petitur reuocatio. & facit, quod quando futurum grauamen trahit originem à grauamine iam illato, & appellatio interponitur ratione vtriusque, valet, & tenet appellatio. Franc. ubi proximè sub num. 9. limit. 2.

X

Escacia

Efficacia numero 113. qui alias scribunt limitationes, prout est in grauamine comminato, vt tunc possit appellari.

Et præfata doctrina adiuuari potest, ex eo, quòd licet sententia lata sub conditione interim non possit exequi, quia nullum producit effectum ea pendente, quia in suspensio est, & pendet à futuro euentu: tamen ab ea statim appellatur, & à tempore intimationis, vel scientiæ currit tempus ad appellandum, quia licet effectus est de futuro, tamen grauamen consideratur de præfenti. à quo trahit originem l. 1. §. *biduum ff. quando appellandum sit cap. biduum in princ. 29.6.* & hanc rationem reddunt B. & alij in d. §. *biduum*. Nicolaus Neapol. in leg. si cui legatur §. 1. ff. de leg. 1. bene Iac. in dict. leg. 1. columna ultim. Bal. in leg. non dubium colum. 5. oppo. 5. Cod. de legib. per l. generaliter post princ. Cod. de rebus creditis. gloss. in leg. si quis iniquum. §. 3. verbo expeditur ff. quod quisque iur. vbi Bald. eam notat Bald. post Innocen. in cap. quoad consultationem colum. 2. vers. vltimus nota de re iud. Panormit. in c. preterea colum. 4. versiculo & quamuis hæc opinio. vbi Philippus Francus columna 3. de appella. & ibi ceteri Doctores. affirmat Ozalc. decis. Pedemont. 146. optimè post Franc. & alios Lancelotus Robert. de attent. 2. p. c. 12. limi. 50. à num. 104. cum sequentibus. latè prosequitur Tiraquell. de retractu lignag. §. 1. gloss. 10. n. 44. & iterum à n. 51. cum sequentibus, qui n. 54. affirmat: quòd in tantum sententia conditionalis lædit de præfenti; vt si condemnatus etiam ante conditionis euentum efficiatur de foro alterius iudicis; tamen adueniente conditione manet ligatus, vt tenuit Barthol. Brix. in questionibus venera. q. 42. de quo tamen & similibus vide glossam in c. à nobis el. 1. in verbo non nisi subditis, & ibi Panormit. de sentent. excommuni. & in c. Solenitane. verbo sub excommunicationis 63. d. Archid. in c. 2. de constitut. lib. 6. Ioan. Andr. in c. cum sunt de regul. iur. eodem lib. Bald. in d. cap. preterea col. 2. vers. quod si lata. de appell. Lopus allegatione 48. Magister columna 2. Panormit. in c. fin. colum. penult. & ibi quoque Ant. de officio deleg. & Petrus de Anchar. in conf. 158. ex narratis col. fin. & an iam condemnatus per laicum ad relegationem efficiatur clericus, si illam frangat, an debeat per seculari puniri, vide Vincent. de Franch. decis. 395. Marcus Anton. Genue. in praxi curia Archiepisc. cap. 9. à princ. qui negatiue resoluunt. facit Vallasc. consult. 48. tomo 1. & quid econuerso si clericus relegatus efficiatur laicus ex identitate rationis. Franchis dicit puniendum à seculari. Contrarium tenet ex stylo

Neapolitano Genuens. ibi, quod nostri non est examinare nunc.

Vnum tamen obiter (quia huc conuenit) 50 non omitam, quòd licet quoad appellandum sententiæ conditionalis tempus statim currat non expectata conditione; tamen quoad alios effectus tempus non currit ante conditionis implementum, vt in pulchro casu singulariter voluit Bal. in leg. data, columna antepenultima, versiculo sed pone aliquis fuit. Cod. qui accusare non possunt. Tiraquell. de retractu lignag. §. 1. gl. 10. n. 54. ad fin.

Et ex supradictis pariformiter vniuersalis deducitur regula, & conclusio, firmissimè tenenda: vt etiam in iis casibus, in quibus iuris permissione appellationi ius defert, & fit à iudice deferendum, si ipsa appellatio minùs legitime, minùsve solemniter, vel aliàs nulliter interponatur, cum vt non interposita iudicetur, delationem non meretur, & eius virtute aditus supremus Senatus, vel vim non fieri declarat; vel non venire per ordinem, causâque iudici iterum remitti iubetur, appellatio etenim, quæ iuris solemnitatibus caret, vitiumque nullitatis patitur, non dicitur appellatio, nec iudicis iurisdictionem suspendit, nec causat attentatum, aliisque omnibus iuris effectibus euacuatur, notat Philipp. Franch. in cap. vt debitus numero 47. de appellatio. Guido Papæ decisione 213. statuta numero 6. & decisione 436. de appellat. numero 21. & in consilio 124. circa materiam numero 3. versiculo ad secundum. & iterum idem Guido Papæ in tractatu de appellatio. questione 12. numero 18. Sebastianus Vantius in tractatu de nullita. quando & intra qua tempora. numero 48. & in titulo de nullis. ex defectu iurisdictionis. ordina. numero 142. Vitali. in tractatu de clausul. in clausu. nihil nouari appellatio. pendet. num. 4. vbi post Ioan. Monachum in cap. cupientes §. dirigentur, subtiliter & eleganter posuit Bald. in consilio 367. ad euentum in princ. libr. 1. Stephanus Aufferi. in addition. ad decis. Tholos. decisione vltima circa medium. Socinus in consilio 45. vltima sub numero 13. versiculo 8. dubitatio libro 1. Natta in consilio 606. approbo libro 3. numero 3. & Parisius consil. 108. de bono iure. num. 26. lib. 1. Ioannes de Anania consilio 51. Roman. consilio 2. Corneus in consilio 25. attentat. litera C, libro 3. & iterum in consilio 43. in hac consultatione post principium eodem libro. Ruinus in consilio 83. libro 5. latè Manfred. libro 2. practica. conclusionum super attentat. conclusione 177. prosequitur latè Lancel. Robert. de attent. 2. p. c. 12. limi. 52. à princ. & à n. 205. & n. 213. Rota decis. 3. aliàs 11. fuit dubitatum in secunda addit. in princ. de appell. in nouis.

in nouis. Sigismundus Iofred. in conf. 20. in causa notab. num. 13. idem Manfred. vbi proximè concl. 188. Rota decis. 30. aliàs 190. quoad reuocationem de appellat. in nouis. Port. Imolen. in conf. 172. posterioris num. 4. lib. 4. Cepola conf. 64. conclus. 1. in fin.

53 Delatio enim supponit appellationem tanquam subiectum necessarium & præcisum, & vbi deficit appellatio, iudex nullo modo potest deferre, cum deficiat hoc casu causa materialis, super qua delatio posset se firmare, siquidem qualitas sine subiecto stare non possit l. 2. ff. de usufruct. cum similibus. ita considerauit Lancelot. Robert. de attent. 2. p. cap. 12. limi. 3. num. 38. & vide quæ nos infra 3. part. cap. 3. n. 1. appellatio enim nulla sicut caret effectu, ex supradictis, ita & nomine appellationis euacuatur, vt per l. 4. §. condemnatum ff. de re iud. non putauit §. non quæuis ff. de bonorum poss. contra tab. latissimè prosequitur Tiraq. in tract. de retract. lignagi. §. 1. gl. 2. à n. 5. & Petrus Surtus conf. 3. n. 12. cum pluribus sequentibus. & iterum in decisione 122. à num. 5. multos citauit infra 4. p. c. 9. à princ. & ad finem. non enim sufficit, quòd appellatio à iure permittitur in aliquo casu, nisi & ipsa appellatio solemniter legitime & absque iuris defectu proponatur ex supradictis Doctoribus.

Et ex hac regula & conclusione inferri potest ad aliqua vitia vsu frequentia. Et primo quòd decem dies dati ad appellandum currit siue à die notificationis, & intimationis sententiæ lata, siue à die habitæ notitiæ, quæ notitia non sufficit, vt condemnatus sciat latam sententiam fuisse, sed requiritur, vt sciat quomodo fuisset lata, aut pro eo, aut contra eum, & donec hoc sciat, dicti decem dies ad appellandum non currunt. Speculat. in titulo de appellati. §. 1. vers. illud autem lib. 2. fol. 184. Rebuffus in tractatu de appella. in præfatione n. 69. art. 1. gloss. 1. sub n. 3. fol. 480. & 482. Cardi. Alex. in c. personæ 4. sub n. 2. ibi, nec sufficit vt sciat. de appell. Felin. in cap. quoad consulta. numero 22. vers. postremo circa cursum. & clarius num. 22. versiculo duodecima conclusio, de sententia & re iud. Afflic. in tractatu de iure protomis §. 2. num. 4. tomo 17. fol. 7. & Vonc. §. 7. n. 17. fol. 44. Maran. in speculo 6. p. actu 2. princ. titulo & quandoque appellatur. quæst. 3. princ. vers. limita. n. 215. fol. 488. Natta consilio 51. viso processu n. t. lib. 1. & conf. 348. videtur 1. num. 1. & 2. lib. vbi quòd debet certificari de tenore & qualitate ipsius sententiæ. Marc. Anton. Bald. tractatu de temp. vil. c. 3. sub n. 1. vers. hoc autem in fi. tomo 5. fol. 212. & Doctores tractatu de restitutione in int. q. 69. art. 1. n. 2. in fi. Lancel. Rob. de atten. 2. part. c. 12. limi. 5. numer. 158. Salgado de protect. Reg. Tom. 1.

& ideo donec potuerit habere copiam sententiæ, tempus ad appellandum non currit, Francus in c. ex ratione 8. sub num. 2. de appell. & quando intimatio fit cum autoritate iudicis, sufficit intimare; sententiam esse latam contra eum, licet tenor sententiæ non inferatur. secus verò quando fit absque auctoritate iudicis, teste Natta d. conf. 348. n. 2. in fi. & num. 3. lib. 2. quem referens sequitur Lancel. limi. 50. n. 160. & 161.

Et ita scientia, & notitia non præsumitur, nisi probetur per appellatum, cum in dubio præsumatur ignorantia, & sic semper appellasse intra decem dies, à tempore habitæ notitiæ. Philip. Fran. in c. bone memorie 51. n. 20. de appella. Rota decis. 55. fuit conclusum in fi. n. 3. p. 1. diuersorum. Marquellan. tract. de commissio. 1. p. de commiss. appellat. super diuersis. c. 28. n. 64. fol. 504. in secunda impressione. quare absens, qui post viginti dies à tempore late sententiæ appellat, præsumitur appellasse infra decem dies à tempore scientiæ, quæ cum non præsumitur, semper intelligitur stare intra dictos decem dies, dum sibi contrarium non probatur. latè prosequitur Efficacia de appell. q. 12. à n. 24. & tenet Bellam. decis. 349. sicut præsumitur n. 1. Felin. in d. c. quoad consultationem sub n. 25. versiculo secunda conclusio in fi. Menochius in tract. de presumpcio lib. 2. presu. 95. vers. declaratur 2. num. 7. & quod sufficit scientia aliàs absque intimatione. Lancel. vbi proximè d. limi. 50. n. 162. Fran. in c. si quis sus. num. 46. vers. vltimus dubitatur de appella. & non sufficit notitia facta, & præsumpta, prout est, quæ oritur ex intimatione ad domum, sed est necessaria notitia vera, ita Philippus Francus in d. c. bone memorie n. 21. & 22. Efficacia vbi supra sub d. n. 24. vbi aliud est, quando ad sententiam quis fuit citatus ad domum, & postea intimatio sententiæ iterum facta est ad domum.

Sufficit tamen, quòd dum quis se preparat ad intimandam sententiam, aduersarius, cui est intimanda, non vult audire, tunc alia intimatio non est necessaria, ei enim tunc imputatur, ex quo per eum & non per denuntiantem stetit, quominus intimatio fieret, Efficacia vbi supra numero 34. per Philippum Franchum in cap. fin. numero 47. versiculo quid autem si quis, de appellat. prout & generale est, quòd quando quis non patitur, vt citatio ad eum perueniat, vel aufugiat; habetur pro citato. textus in c. quoniam §. porro, vt lite non contestata. & voluit Cardi. Flo. post Eleaz. in questione 13. in element. causam de electione. & ibi Barba. columna 12. in parvis versiculo sed quid sit uis. Rebuff. in tractatu nominationum in A. quæst. n. 85. latè Tiraquell. in tract. de retract. lignagi.

66 §. 1. gloss. 10. num. 105. qui etiam loquitur, quando quis ad legendum se prepararet, & intimidandus continuò aufugeret, facit textum cum glossa in leg. Labeo scriptis ff. de contrahend. emptio.

Hinc cum facultas appellandi non viuat ultra dictos decem dies, & facta nulla sit ex supradictis DD. pariformiter appellationem

67 emissam à falso procuratore si dominus voluerit ratificare, facere tenetur intra dictos decem dies, aliàs ratificatio non valebit, vt post Innoc. tradit Millis in reperto. verbo ratificatio vers. 2. fol. 338. sentit Innoc. in authentica hodie n. 4. C. de appellat. consuluit Guido Papæ conf. 12. 4. circa materiam sub n. 7. vers. ad sextum. post Hostien. Ioan. Monachi. & alios, per eum allegatos. & idem in tract. de appell. quest. 8. de appell. Socinus conf. 45. visa appellatione. sub num. 10. versiculo 5. probatur. Corneus conf. 292. visis columna 2. lib. 3. Lancelot. Robert. de attent. 2. p. cap. 12. limit. 50. à num. 53. & sequentibus. Anton. Gomez tomo 2. variarum cap. 11. sub num. 30. versiculo 1. quod si quis appellauit. per singularem textum in leg. honorum ff. rem ratam haberi. vbi adducit plures similes, & valde practicabiles casus, & etiam videndus Tiraquell. de retract. lignag. §. 1. glossa 10. à num. 87. cum pluribus sequentibus fol. mibi 176.

68 Et aduerte, quòd hi decem dies currunt procuratori presenti, vel cui facta est sententia intimatio, cum quo lis agitata fuit, etiam domino absenti, & ignorant, & si prædictus procurator infra illud tempus non appellet, præiudicatur iuri domini, & sententia transit in rem iudicatam. licet verum sit, quod si

69 Procurator non est solitudo, succurritur domino per restitutionem in integrum, & tunc currit tempus à die notitiæ sententiæ ipsi domino, vel etiam ei succurritur, quando procurator fuit in dolo, larissimè per ampliationes, & limitationes prosequitur hunc articulum Lancel. Robert. de attent. 2. p. c. 12. limit. 50. à n. 80. cum pluribus sequentibus. Escacia (post hæc scripta visus) in tract. de appell. q. 12. à num. 118. cum sequentibus.

70 Vnam tamen cautelam in proposito non omittam, quòd cum terminus ad appellandum currat, etiam intactis interlocutoriis, qui incipit, puta, à reiectione exceptionis per processum ad vltiora, & aliis tacitis interlocutoriis, siue expressis, in quibus si volueris appellare extra decem dies, petas à iudice repositionem grauaminis, & à denegatione poteris appellare ultra dictos decem dies à tempore primi grauaminis, & interlocutorie, intra decem tamen dies à tempore denegatæ repositionis computandos, vt docet Paulus de Castro in conf. 334.

visa appellatione n. 6. lib. 1. & est ex mente Millis post Paulum Abb. & Anton. in c. dilectus el. 2. de electione. tenet Lancel. Robertus de atten. 2. part. c. 12. limit. 50. à num. 66. & supra facit Rota decisione 5. aliàs 29. fuit dubitatum, de rescriptis in nouis, quoad tempora. vt per ipsum Lancel. ibi.

Attende etiam, quòd huiusmodi decem dierum terminus vniformiter procedit in omni appellatione, etiam extraiudiciali, quia qui vti hoc remedio appellationis voluerit in extraiudicialibus, debet illam omnino interponere infra dictos decem dies, text. expressus in c. concertationi 8. de appella. lib. 6. & ibi Anchara. n. 1. notab. 2. Abb. in c. bone memorie 51. sub n. 10. different. 13. & Philipp. Franc. sub num. 19. versiculo 8. de appellat. com. rursus idem Franc. in cap. cum sit Romana 5. versiculo vltimo nota num. 5. & in c. 1. sub n. 10. versiculo sed dic notabiliter. de appellat. Minsinger. singula. obseruatio. centur. 3. obseruatione 11. non solum. sub num. 1. Maranta in Speculo 6. part. act. 2. princ. titulo & quandoque appellatur q. 3. princ. num. 213. in fi. fol. 488. Ruginellus in tractatu de appella. §. 2. cap. 3. num. 13. 15. & 16. Natta conf. 606. n. 5. Gondizaluz de Paz in praxi 6. p. tomo 1. in proæmio n. 16. fol. 188. Escacia de appella. q. 12. n. 115. vbi & bene reprobatur Rebuffum tract. de appellat. in presat. num. 69 & 70. tomo 3. fol. 408. & Lancelot. de attent. limit. 50. numero 137. & nos alibi suo loco diximus. Verumtamen exclusus ab appellatione grauatius in extraiudicialibus propter lapsum decem dierum, poterit recurti ad remedium querelæ, vt bene declarat Fran. in locis supra proximè citatis, & Escacia d. num. 105. ad fin.

Et de pluribus aliis casibus, in quibus potest, vel non, appellari extra decem dies, exactissimè per ampliationes, & limitationes poteris recurrere ad Lancelotum de attent. 2. p. cap. 12. limit. 2. à num. 37. cum multis sequentibus. & per Escaciam (post hæc omnia scripta visus) in tractatu de appella. q. 12. per totam.

Ex alio etiam capite potest dici appellationem nullam, & minis legitimam, eo scilicet, quòd non est interposita in scriptis. nam siue sit diffinitiuæ, siue interlocutorie, nisi in scriptis emittatur, nulla redditur, vt de appellatione à diffinitiuæ probat præcti. Papien. in forma appellatio. à sentent. diffinitiuæ, in gl. in his scriptis n. 1. fol. 414. Fran. in c. cum Ecclesia n. 12. de appell. Guido Papæ tract. de appell. conclusione 8. n. 6. Nicellus in tractatu de concor. gloss. concor. fall. 69. n. 110. tomo 18. fol. 196. Lucas Pet. in practica capitol. lib. 5. cap. 1. numero 1. Cæsar Cont. in reper. l. unica. limit. 25. n. 4. in fi. C. si de moment. poss. Ruginell. tractatu de appellat.

de appellat. in presat. n. 38. fol. 6. & loquendo de iure Canonico de communi testatur Franc. in cap. vt debitus 59. quest. 2. princ. n. 11. vers. 2. quaritur de appella. & de sententia interlocutoria, vt pariter requiratur appellatio in scriptis, tenet Specula. in titul. de appell. §. qualiter autem num. 1. in fi. lib. 2. fol. 190. Philipp. Franc. in d. c. vt debitus q. 7. n. 16. de appella. & in c. 1. sub n. 5. in gloss. in scriptis. de appellat. in 6. & Lucas Pet. in practi. capitol. lib. 5. cap. 6. num. 2. & 3. & tam de iure Canonico quàm ciuili procedere post alios dicit Escacia de appella. q. 3. n. 9. qui n. 4. dicit post plures ab eo citatos, procedere etiam in extraiudiciali appellatione.

Hinc est, vt non sufficit, si condemnatus voce dicat, appello, vt puta; ad intimationem sententiæ sibi factam per tabellionem, & ipse pro responsione dicat, quòd appellat à dicta intimata sententia, faciaturque, & requiratur notario, vt illam appellationem, & responsionem in scriptis redigat incontinenti, quia non dicitur in scriptis facta appellatio, cum aliud sit quod quis teneatur appellare in scriptis, aliud verò quòd appellatio voce facta, per alium redigatur in scriptis, ita docet Iacobus de Aren. in leg. preces. sub n. 1. ff. de re iudic. Philipp. Franc. in cap. vt debitus 59. in 2. princ. quest. 3. numero 12. de appellat. & in cap. 1. sub numero 10. versiculo secundo aduerte de appellat. in 6. Mansuet. in additio. ad practi. Papien. in forma appellat. à sentent. diffinitiuæ. in gl. in his scriptis folio 415. Ruginell. in tractatu de appellat. in prefatione num. 38. & 39. optimè Escacia de appella. quest. 4. num. 5. qui dicunt vltèrius, quòd hæc appellatio vt non legitimè interiecta non impedit executionem, nam ante omnia debet appellatio esse dictata, scripta, & data, atque præsentata priusquam notarius de ea sit, vel esse possit, rogatus, & propterea meritò Escacia vbi proximè. post Angelum Aret. in leg. 1. §. fin. numero 11. versiculo vnum tamen nota. ff. de appellat. inuehant in errore aliquorum notariorum,

79 qui dicunt, se rogatos de appellatione in scriptis interposita, & dicunt parti, dabis eam postea mihi, & ita ego multoties prædicari, vidi in hoc nostro Senatu Galleco, tam in causis ciuilibus & criminalibus, quæ directò ad illum appellantur, in quibus passim declaratur, causam & negotium non deuolutum: quàm in his, quæ ad eundem trahuntur à tribunalibus ecclesiasticis per hanc viam violentiæ, in quibus quidem quotidie declarari solet, vim non fieri, causamque remitti iterum.

Quod & ex eo adiuuatur, nam etiam libellus appellationis non sufficit dari, & por-

rigi appellationem coram tabellione dumtaxat & non coram iudice, quia talis appellatio nec admittitur, nec valida dicitur, vt testatur additio Capellæ Tholof. decisione 429. & tum pronuncianandum esse, nec deuolutam, nec admittendam esse, secundum Rebuffum in tit. de appella. articulo 5. gl. unica. n. 10. & pluries ita declaratum vidisse in tribunali hoc Galleco, testatur Gõdizaluz de Paz in praxi 6. p. tomo 1. in proæmio. sub n. 53. fol. 192. tū etiam, quia de necessitate libellus appellationis debet porrigi coram iudice à quo, vt probat text. in clem. 1. ibi coram ipsis de appell. Rota decis. 50. de appell. in nouis. Innoc. relatus à Bald. in cap. cum olim columna 1. de dolo & contumacia. & testatur cõmunem opinionem Nauarr. in relect. cap. cum contingat de rescriptis 6. causa multi. numero 10. Perusius in cap. fin. columna 4. de appellatio. Paz & Rebuffus vbi proximè. Gutierrez lib. 1. practicar. questio. quest. 102. num. 1. & 2. non tamen est necessarium, quòd dictus libellus appellationis legatur, seu recitetur iudici. 81 Fran. in dict. c. 38. cum in Ecclesia versus finem. & in cap. fin. numero 29. de appell. Papien. in practica in for. appellatio. à sentent. diffinitiuæ. in gl. in his scriptis n. 1. in fi. fol. 414. Lucas Pet. in practi. capitol. lib. 5. cap. 1. n. 22. Ruginell. in tractatu de appell. in prefatione n. 40. plures adducit Lancelot. de attent. 2. p. cap. 12. limit. 5. à num. 184. sed sufficit sola præsentatio, & exhibitio appellationis in scriptis, Fran. vbi proximè d. c. fin. n. 29. & in c. appell. n. 2. eodem tit. de appell. in 6. vide quæ infra c. 15. hac 2. p. vers. & licet de iure in tribunali.

Sed præfata nostræ doctrinæ, qua dicitur, appellationem voce interpositam condemnatum ad intimationem sententiæ coram Tabellione; non esse validam, fortiter obstat videtur, nam recognitio schedulæ priuatæ facta per debitorem coram notario, aut Alguazello de commissione iudicis, pro confessione facta in iudicio reputatur, quæ executionem meretur vt per l. 6. titulo 2. lib. 4. recopil. dicit Gondizal. de Paz in praxi 5. p. tomo 1. cap. 1. num. 24. fol. 95. ergo idem dicendum venit in huiusmodi appellatione.

Quoniam responderetur, longè diuersum esse vnum casum ab alio; etenim confessio non requirit scripturam, sed tantum, vt viua voce in iudicio fiat, & cum Alguazellus seu tabellio habeat à iudice commissionem, ad recipiendam illà debitoris confessionem, vt in iudicio facta tenet. at verò nostra appellatio non solum requiritur vt fiat coram iudice à quo, vt deliberetur an sit illi deferendum, vel non; sed requirit scripturam, hoc est; vt in scriptis à parte præsentetur, & etiam

coram iudice in voce prorumpatur in iudicio, non sufficit, ex supradictis Doctoribus, nisi sit incontinenti, adhuc sedente iudice pro tribunali. & aliud est, quod quis teneatur appellare in scriptis, aliud verò appellare in voce, & facere ut per alium in scriptis redigatur, ut superius diximus, verum. Hinc est, ut non sufficit, &c. à n. 77. & tabellio licet etiam si de mandato iudicis intimer sententiam, non tamen vllam recipit iurisdictionem, sed nudum, & simplex exercet ministerium, ut in casu conuerso, de quo in argumento diximus numero 82. & supponit Paz expressè, quare merito non obstat satis constet, & vide quæ nos 1. part. cap. 2. à num. 130.

Et pro nunc hæc tibi pro exemplis sufficiant, si autem alios casus, in quibus appellatio illegitima, & nulla dicitur, latissimè & vsque ad refectionem poteris videre Lancelot. Robert. de attentatio. 2. part. cap. 12. limit. 50. per totam. Sigismundum Escaciam in tractatu de appellat. quest. 4. per totam & quest. 12. & quest. 5. quest. 6. & quest. 7. & Cardin. Tuscum practic. conclus. tomo 1. litera A, conclusione 496. vbi ad plures alias conclusiones ipse se remittit, de huiusmodi nullitatibus appellationum tractantes, apud quos omnes & alios per eosdem allegatos, varios reperire poteris, & practicabiles casus, quos mei non est transcribere. nos latius infra 3. part. capit. 9. per totum, vbi multa.

CAPVT III.

Quando duo grauamina ita se habent: ut vnum veniat in complementum, effectum, seu executionem alterius, si est omissum appellari à primo: an à secundo appellationi interiectæ iudex non deferens vim faciat.

S V M M A R I V M.

Pro delatione appellationis à grauamine effectua-
to, omissa tamen ab eo illato, recurrit solet ad
Senatum num. 1.

Appellatio si est omissa à iudice mandante deferri
iuramentum parti, an ab ipsa delatione pote-
rit appellari. num. 2. 10. 11. & 17.

Opponens exceptionem seu articulos admittendos, si omittat appellari à processu ad vltiora, & postea instet pro admissione illorum à tacita, vel expressa reiectione, an poterit appellare. num. 3.

Ab interlocutoria si non est appellatum, an à de-

negata eius reuocatione petita poterit appellari. n. 4.

Contractus aliud est, aliud promissio de contrahendo, aliud promissio de profitendo, aliud ipsa professio. n. 5.

Grauamina diuersa diuerso iure censentur. num. 6.

Actus duo, vbi ita se habent, ut vnum veniat in complementum, & executionem alterius, si est omissum appellari à primo, non poterit appellari à secundo. n. 7.

Actus secundus alterum ad effectum perducens, non est, qui grauatur, sed primus. n. 8.

Ab interlocutoria de admittendis articulis si non est appellatum, non potest postea appellari ab ipsa actuali admissione. n. 9.

A delatione iuramenti si non est appellatum intra terminum, non poterit postea appellari ab ipso actuali iuramento. n. 10. & 11.

Omittens appellare à sententia intra decedendum, à citatione ad videndum se declarari, & denuntiare, non poterit appellare. n. 12.

A censuris fulminatis per executores executorialium in earum executionem non appellatur, licet aliàs appellatur ab excommunicatione. num. 13.

A captura in executionem rei indicata aut obligationis in forma camere non appellatur, licet aliàs licita sit à captura. n. 14.

Appellari si non potest à prima sententia, ita nec à secunda idem continente. n. 15.

Qualitas prioris actus grauantis non secundi in eius effectum gestus inspicitur ad appellandum. n. 16.

Respondetur ad Caill in speciali casu loquens de stylo, non de iure. n. 17. & 18.

Sententia interlocutoria quoad iudicem non transit in rem indicatam, quo minus queat renouare. num. 19.

A restitutione grauaminis iniuste denegata licet appellari. n. 20.

Ita tamen quod appellatur à causa grauaminis de presenti, non de preterito, & sic ab ipsa denegatione. n. 21.

Appellans à carceratione post decedendum, debet allegare causam grauaminis de presenti non de preterito. n. 22.

Promissio de vendendo obligat de futuro ad venditionem faciendam. n. 23.

Effectus & executio eiusdem actus non est ab ipso diuersa, sed respectu alterius sic. n. 24.

EX vera huius difficultatis resolutione, non parum alie ingentes euinci quidem possunt. contingit vicissim disputari inter litigatores, an testes, probationes, articuli & similia sint admittenda. Iudex interloquendo, admittenda esse dicit, à quo grauamine pars omittit appellare, postmodum

modum verò quando in effectu testes præferantur, & probationes, ipsa pars grauata solet ab admissione appellare, & ob denegatam huiusmodi appellationis delationem ad supremum Senatum confugiunt, ut violentiam fecisse declaretur.

2 Et pro parte affirmatiua quod vim faciat, non deferendo, cum appellatio legitima videatur, primò quoniam si iudex alteri parti deferat iuramentum, licet is, contra quem iuratur, statim non appellet intra decedendum, sed eo elapso, pars cui delatum fuit iuramentum, parata sit iurare, & tunc si pars grauata appellauerit ab huiusmodi delatione iuramenti, appellatio recipitur, eique deferendum esse, testatur Minsinger. singula. obser. censu. 1. decisione 39. incipit quando à iudice. & eundem referens in proposito sequitur Lancelot. Robert. in tractatu de attent. 2. part. cap. 12. limit. 50. numer. 175. fol. 282. ergo sequitur euidenter, quod licet non appellatur à priori grauamine, poterit appellari à secundo, quod veniat in complementum, & executionem eiusdem.

3 Secundò, & pro hac parte pugnat, nam si quis opponat exceptionem, seu articulos, & petat admittendos, iudex per processum ad vltiora contrarium videtur pronuntiare, si pars omittat, appellare intra decedendum ab hac tacita reiectione, & grauamine, postmodum si institerit pro iterum admissione exceptionum, & articulorum; iudex vel tacite vel expressè iterum illos reiciat, poterit appellare ab hac vltima reiectione, etiam si à prima non possit appellari, ob lapsum decem dierum, incipiendo ab illa priori, ita docet Paul. de Castro in consil.

4 334. vna appellatione numer. 6. lib. 1. & iterum iuuatur hoc argumentum ex eo quod dicit; post Innocent. in cap. fin. de noui oper. nuntia. Guido Papæ in tractatu de appella. quest. 108. quod si quis ab interlocutoria non appellet, sed petat tantummodo eam contrario imperio reuocari, & iudex illam non reuocet, sed confirmet, ab huiusmodi confirmatoria potest appellari, etiam post decem dies incipiendos, & enumerandos à die primæ interlocutoria; & quod per talem interlocutoriam tota causa deuoluitur ad iudicem ad quem, qui poterit cognoscere de illa interlocutoria, à qua non fuerat appellatum. ergo in nostro casu idem dicendum est.

5 Tertio, & vltimo vrget, quoniam pronuntiare testes admitti debere, vel non, vel articulos admittendos, diuersum grauamen est ab ipsa actuali admissione, postmodum facta, sicut aliud est contractus, aliud promissio de contrahendo, aliud est promissio de profitendo, aliud ipsa professio, ut per text.

in l. quod si nolit versiculo illud plenè ff. de adilitio edito. l. non omnes §. si ff. de re milit. & vt in vno plures taceam, magnam doctrinarum, & Doctorum cateruam congestit Tiraquell. de retract. conuentio. ad fin. tituli. a. num. 42. cum multis sequentibus. ergo si sunt diuersa grauamina, diuerso iure censi, & iudicari debent, & de vno ad aliud non est facienda illatio. l. naturaliter §. nihil commune ff. de acquir. poss. quia à separatis non est facienda illatio, vbi etenim non datur identitas, non obstat res iudicata. l. & an eandem cum sequentibus ff. de re iud.

His tamen non obstantibus, contrariam sententiam, & opinionem longè de iure vltiore esse existimo; imò, quod vbi duo actus ita se habent, ut vnum veniat in complementum, perfectionem, effectum, seu executionem alterius, si non potest appellari à primo, puta; quia vel prohibitum est à iure, vel ob transitum in rem iudicatam, quia lapsus fuerit terminus ad appellandum: pariter nec poterit appellare à secundo, quoniam primus est, qui grauatur, non secundus, qui ad effectum perducit alterum, ita eleganter docet Bald. in l. si cum exceptione §. hac autem actio. ff. de eo quod metus causa. Felin. in capite quoad consultationem num. 14. ante fin. de sententia, & vt iudic. Escacia tractatu de appella. quest. 17. limit. 10. num. 11. & post Bald. & Felin. tenet Capicium decisione 1. num. 23. Lancelot. Robert. de attent. 2. part. cap. 12. limit. 53. num. 3. fol. 293. & iterum ipse Lancelot. ead. p. & cap. limit. 50. num. 118. & sequentibus. Cæsar Contar. in repet. l. vni. C. si de momen. poss. limit. 19. num. 16. optimè Escobar à Meinez in tractatu de ratiocinis c. 33. sub n. 2. §. post medium.

Et ex hac doctrina rectè infert Paul. de Castro in l. ab executore 4. ff. de appellat. recip. num. 2. quod si iudex pronuntiat articulos esse admittendos, & postmodum illos admittit actualiter, si non fuit (inquit) appellatum à pronuntiatione de admittendo, non poterit postea appellari ab ipsa admissione, cum admissio sit executio interlocutoria prioris, & prima est, quæ grauatur, non autem secunda, sequitur etiam Ruginell. in tractatu de appella. §. 2. capit. 3. numer. 85. & numer. 167. & melius post alios, quos ipse ibi citat in num. 168. tenet etiam Sigismundus Escacia in tractatu de appella. quest. 17. limit. 47. num. 140. fol. 502. & ibi etiam numer. 137. & ex eodem Paulo Castr. & notata in c. dilecti de renuntiatione. tenet Ioan. Ferrari. in tractatu de appellat. cap. 5. numer. 50. Ex eodem etiam fonte fluit, ut si iudex deferat iuramentum alicui ex litigantibus, si alter, contra quem iuratur, non appellauerit ab huiusmodi interlocutoria, & grauamine delationis iuramenti